

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (cím1., ügyintéző: dr. Fodor Tímea ügyvéd) által képviselt felperes neve Önkormányzata (felperes címe) felperesnek - a Kozma és Fáy Ügyvédi Iroda (cím2., ügyintéző: dr. Kozma Péter Zoltán ügyvéd) által képviselt alperes neve Zrt. (alperes címe.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. június 8. napján kelt 27.P.21.086/2020/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.000 (hatezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, és a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az alperes a ... televíziós csatorna médiaszolgáltatója, amelynek 2020. február hó 21-én 19 és 22 órai kezdettel sugárzott Híradójában „Háromszoros túlárzás ...n” címmel sugároztak riportot. Ebben úgy fogalmaztak, hogy „Szórja a pénzt ... -párti polgármestere: miközben a kerület parkfenntartási, felújítási, fejlesztési munkálataira a becsült ár háromszorosáért, 18 milliárd forintért bíztak meg egy konzorciumot, addig a szociális ellátásokon spórolnak: erre a feladatra, a fideszes kerületvezetés által biztosított összeg mindössze 40 százalékat szánják. [...] Miközben a szociális ellátásra sajnálja a pénzt ..., addig a kerület parkfenntartási, felújítási, fejlesztési munkálataira már nem. A február 14-i közbeszerzési értesítőben megjelent adatok szerint a becsült összeg háromszorosáért, 5,8 milliárd forint helyett 18,7 milliárd forintért végezheti el ezt a munkát” egy három cégből álló konzorcium. A riport az érintett gazdasági társaságoknak is utánajárt oly módon, hogy „[a] három cégből az egyiknél, a ... Kft-nél, az a ... a tulajdonos, amelyik a ...-...rában a ... vezérigazgatója volt. De áttételesen kötődik a másik nyertes céghez, a ... Kft-hez is.”
- [2] A felperes 2020. március hó 20. napján jutott el helyreigazítás iránti kérelmet az alpereshez, melyben olyan közlemény 8 napon belüli, kommentár nélküli, a műsor legelején történő felolvasását kérte a ... pénteki napon 19 és 22 órai kezdetű Híradójában, mely szerint „Helyreigazító közlemény: 2020. február hó 21. napján a Híradó című hírműsorunkban »Háromszoros túlárzás ...n« című híradásunkban valótlanul állítottuk, hogy felperes neve Önkormányzata a becsült összeg

háromszorosáért, 5,8 milliárd forint helyett 18,7 milliárd forintért bízott meg egy konzorciumot a kerület parkfenntartási, felújítási, fejlesztési munkálatainak elvégzésére, ebből következően valótlannul állítottuk, hogy felperes neve Önkormányzata háromszorosan túlárazta volna ezt a munkát."

- [3] Az alperes a kérelemben foglaltaknak nem tett eleget, ezért a felperes a bíróságon 2020. április 12-én előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a pert megelőző kérelme szerint helyreigazításra. Arra hivatkozott, hogy a közbeszerzési hirdetmény értelmezése okozhat nehézséget, azonban a közbeszerzési hirdetményből közvetlenül, kattintással elérhető a megkötött keretmegállapodás, következésképpen az alperes médiaszolgáltatásában álló ...-nek semmilyen nehézséget nem okozott volna a hirdetmény alapján megkötött szerződés tartalmának megismerése. A keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás sajátossága, hogy a hirdetményben a szerződés „végleges összértéke” címén meghatározott 18.743.093.407 forint egy összehasonlítás alapját képező érték, a szerződés maximális díja pedig a „becsült értéként” meghatározott 5.826.771.654 forint. Erre tekintettel az alperes sérelmezett állításai valótlannak.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Közbeszerzési Értesítőben megjelent hirdetményből levont következtetésnek minősül azon állításuk, hogy háromszoros túlárázásra került sor ...n, mert a parkfenntartási munkálatokkal a becsült ár háromszorosáért bíztak meg egy konzorciumot. Ez következik ugyanis abból, hogy a hirdetmény szerint a szerződés „becsült értéke” 5.826.771.654 forint, „végleges összértéke” pedig 18.743.093.407 forint. Ezen adatokból levont okszerű következtetés, azaz vélemény az, hogy háromszoros túlárázásra került sor, ezért ezen közlés helyreigazításának nincs helye. Másodlagosan azzal védekezett, hogy a kifogásolt közlés valós tényállítás, mert a Közbeszerzési Értesítőben szereplő adatok alapján a „becsült összeg” 5,8 milliárd forint, a „végleges összérték” pedig 18,7 milliárd forint, következésképpen megfelel a valóságnak az az alperesi állítás, hogy a szerződés becsült összegének háromszorosán került sor a szerződéskötésre.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletét a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 28. § (2) bekezdés alkalmazásával tárgyaláson kívül hozta meg. Kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül a ... televíziós csatorna 19 órakor és 22 órakor kezdődő Híradó című műsorainak első híreként, kommentár nélkül olvassa be azt a helyreigazító közleményt, hogy „2020. február hó 21. napján sugárzott Híradónkban »Háromszoros túlárázás ...n« című riportunkban valótlannul állítottuk, hogy felperes neve Önkormányzata háromszorosan túlárázva, a becsült összeg háromszorosáért, 5,8 milliárd forintért helyett 18,7 milliárd forintért bízott meg egy konzorciumot a kerületi parkok fenntartási, felújítási és fejlesztési munkálatainak elvégzésére.” A felolvasás alatt végig fusson a „Helyreigazítás: valótlanságot állítottunk felperes neve Önkormányzatáról” felirat. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.800 forint perköltséget és külön felhívásra a Magyar Államnak 36.000 forint meg nem fizetett illetéket.
- [6] A perben alkalmazott jogszabályok körében ismertette Magyarország Alaptörvényének IX. cikkét, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés c) pontját, a 496. § (1) és (3) bekezdés rendelkezéseit. Megállapította, hogy a felperes a törvényben rögzített határidőben kért helyreigazítást az alperestől, majd ennek eredménytelensége miatt törvényes határidőn belül fordult a bírósághoz.

Nem értett egyet azzal az alperesi érveléssel, hogy véleményközlésre sajtó-helyreigazítási igény nem alapítható. Eseti döntést idézve azt rögzítette, hogy a sajtó mindennemű ténybeli alap nélkül, a valóságtól elrugaskodva nem alkothat véleményt, mert az újságírói véleménnyel és értékítéllettel kapcsolatban is lehet helye sajtó-helyreigazítási eljárásnak, ha a vélemény valótlan tényen alapul, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

A perben sérelmezett közlések esetében azt állapította meg, hogy azok valótlan tényállítások. Az alperes nem a felperes által kiírt közbeszerzési eljárás eredményéről megjelent hirdetményt értelmezte, hanem a hirdetmény alapján megkötött szerződésről adott tájékoztatást. Tényként állította, hogy a parkfenntartási munkák elvégzésével a felperes „a becsült ár háromszorosáért, 18 milliárd forintért bízott meg egy konzorciumot” illetve „a becsült összeg háromszorosáért, 5,8 milliárd forint helyett 18,7 milliárd forintért végezteti el a munkát.” Kifejezetten azt közölte, hogy a megjelölt ellenértéken került sor a szerződéskötésre. Az alperesi médiaszolgáltatónak ezen állítását kellett volna bizonyítania, ami nem vezethetett eredményre, bár azt az alperes sem tette vitássá, hogy a közbeszerzési hirdetmény alapján a felperes által benyújtott keretmegállapodás került megkötésre, melyben kikötött ellenérték nem az állításuk szerinti 18,7 milliárd forint, hanem 5,8 milliárd forint.

Megjegyezte, hogy amennyiben ez a közlés következtetésnek lenne tekinthető az ténybelileg megalapozatlan, mert a hirdetmény adatai tényszerűen nem hordozzák azt a jelentést tartalmat, mint amit a HírTv Híradójában elhangzott riportban annak tulajdonítottak. Ugyancsak alaptalannak ítélte az alperes azon védekezését, hogy valós tényeket közölt, mert a felperes által benyújtott, az alperes által sem vitatott a közbeszerzési hirdetmény alapján megkötött keretmegállapodás egyértelműen bizonyítja, hogy a szerződéskötésre nem az alperesi állítás szerinti 18,7 milliárd forint, hanem 5,8 milliárd forint ellenértéken került sor. Az nem vitás, hogy a közbeszerzési hirdetmények nyelvezete rendkívül sajátos, az egyes kifejezések pontos értelmezése gyakran közbeszerzési szakismereteket igényel. A közéletéről hírt adó tudósítások között azonban kiemelt szerepe van a közpénzek elköltéséről szóló híreknek, így a televíziós híradók szükségképpen rendszeresen közbeszerzési eljárásokon született döntésekről adnak tájékoztatást. A hirdetményből közvetlenül, kattintással elérhető volt a megkötött keretmegállapodás, azaz az a szerződés, melyről a híradás szólt. Minimális gondosság esetén elkerülhető lett volna, hogy valótlan hírt közöljenek.

Mindennek alapján a felperes keresetét megalapozottnak ítélte és helyreigazításra kötelezte az alperest a keresetben meghatározott tartalommal. Annak módja tekintetében azonban úgy ítélte meg, indokolatlan a helyreigazítás pénteki napon való közlése, mert a felperes sem jogilag, sem ténybelileg nem igazolta, hogy az eredeti riport pénteki napon való közlése olyan kitüntetett jelentőséggel bír, miszerint a helyreigazító közlemény e napon történő közzététele lenne szükséges az eredetihez hasonló módon történő megjelenéshez.

A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján döntött, és a felperes pernyertességére tekintettel kötelezte az alperest, hogy az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt illetéket, a 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (3) bekezdése alapján külön felhívásra fizesse meg a Magyar Államnak.

- [7] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerint vizsgálja felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert álláspontja szerint az sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését.

A „háromszoros túlárzás ...n” közlés vonatkozásában fenntartotta, hogy az A/3 alatt csatolt közbeszerzési értesítőben foglalt összegekből jutott arra a véleményre, hogy háromszoros áron kerülhet elvégzésre a megrendelt szolgáltatás. Az értesítő V.2.4) pontja szerint a szerződés eredetileg becsült összértéke 5.826.771.654 forint, azonban a szerződés végleges összértékeként

18.743.093.407 forint került feltüntetésre. Ebből az a következtetés vonható le, hogy az eredetileg becsült összeg háromszorosáért végezheti el az ajánlattevő az adott szolgáltatást.

A „kerület parkfenntartási, felújítási, fejlesztési munkálataira a becsült ár háromszorosáért, 18 milliárd forintért bíztak meg egy konzorciumot” és a „február 14-i közbeszerzési értesítőben megjelent adatok szerint a becsült összeg háromszorosáért, 5,8 milliárd forint helyett 18,7 milliárd forintért végezteti el ezt a munkát” közlések esetében is fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadott védekezését. E szerint a közbeszerzési értesítőben foglalt összegekből jutott arra a véleményre, hogy háromszoros áron kerülhet elvégzésre a megrendelt szolgáltatás.

Amennyiben a bíróság azt állapítaná meg, hogy tényállítás történt az alperes részéről, úgy az valósnak tekintendő, a közbeszerzési értesítőben szereplő adatok alapján.

A másodfokú eljárással kapcsolatosan 15.000 forint + áfa összegről csatolt költségjegyzéket.

- [8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló tényeket helyesen értékelve és a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megfelelően alkalmazva hozta meg ítéletének alperesi fellebbezéssel támadott részét. A perben sérelmezett közlés nem véleménynyilvánításnak minősül, hanem az egyértelműen tényállítás, melynek valóságát az alperes nem tudta bizonyítani.

A keretmegállapodás tervezetének III. 1. pontja szerint a keretösszeg felső határának nettó mértéke: 5.826.771.654 forint. A felperesi ajánlatkérő számára nem tartalmaz lehívási kötelezettséget a keretmegállapodás tervezet, így adott esetben egy eredményes közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött keretmegállapodás alapján sem köteles ajánlatkérő írásbeli konzultációs eljárás(ok) alapján megrendelni a keretmegállapodás szerinti munkákat.

Nem helytálló az alperes azon hivatkozása, hogy közlése csupán a Közbeszerzési Értesítő hirdetményében közzétett adatokból levont következtetés, mert az a szerződés tartalmára vonatkozóan tesz tényközlést, amely adat azonban nem következik a hirdetményből, amely azzal ellentétes adatot tartalmaz a díjazásról. Mindezek tükrében az, hogy a felperes ezen szolgáltatás-megrendelés keretében megbízta a munkák elvégzésével a konzorciumot a becsült összeg háromszorosáért, 5,8 milliárd forint helyett 18,7 milliárd forintért, teljességgel valótlan és megalapozatlan, ezért a helyreigazításnak helye van.

A másodfokú eljárással összefüggésben 6.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjra tartott igényt.

- [9] A fellebbezés nem alapos.

- [10] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, indokait is osztja, azokat nem ismétli meg. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel elsősorban azt hangsúlyozza, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdésében szabályozott sajtó-helyreigazítás jogintézménye kettős célt szolgál. Az érintett személyiségi jogának védelme mellett másik, esetenként hangsúlyosabb célja a közönség tényszerű tájékoztatása, a valós információkkal való megismertetése. Ez szolgálja ugyanis a demokratikus nyilvánosságot, amelynek biztosítása a sajtó elsődleges feladata.

A perben sérelmezett közlés alapja a Közbeszerzési Értesítőben nyilvánosságra került hivatalos nyomtatvány egy közbeszerzés eredményéről. E szerint a közbeszerzés tárgya egy keretmegállapodás, amelynek végleges összeértéke 18.743.093.407 forint áfa nélkül, a IV.1.3) pont szerint keretmegállapodásra vonatkozott a felhívás. Az tartalmazza a nyertes ajánlattevő csoportosulása adatait. A V.2.4) pont tartalmazza, hogy a szerződés/rész eredetileg becsült összértéke 5.826.771.654 forint, és megismétli, hogy a szerződés/rész végleges összértéke 18.743.093.407 forint.

A hivatalos értesítő elektronikus formában bárki számára hozzáférhető. Az eredményt közléstől az adott eljárással kapcsolatos valamennyi dokumentum elérhető, így az adott

közbeszerzés alapján létrejött szerződés is. A szerződés alapján megállapítható, hogy a felek között 5.826.771.654 forint keretösszeg erejéig jött létre a szerződés.

- [11] Mindezen tényadatokból az állapítható meg, hogy az alperes valótlanul állította, hogy a felperes háromszorosan túlárazva, a becsült összeg háromszorosáért, 5,8 milliárd forint helyett 18,7 milliárd forintért bízott meg egy konzorciumot. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása alapján a sérelmezett közleményeket a szövegösszefüggésre is tekintettel kell megítélni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni. A perbeli híradás összességében arról szól, hogy a felperesi önkormányzat felelőtlenül gazdálkodik, túlárazva köt meg szerződéseket, miközben egyes feladatokra a korábbi vezetésnél kevesebb összeget fordítanak. Mindezt olyan módon teszi, hogy olyan konzorciummal szerződik, amely egy korábbi városvezetéshez kötődő cégekkel köt túlárazott szerződéseket.

Amint azt a felperes sem vitatta a közbeszerzési értesítők nyelvezete speciális, az abban használt fogalmak értelmezése bizonyos mértékű szaktudást igényel. A... (Kbtv.) „becsült érték” kifejezése a közbeszerzési eljárások során az általános értelmezéstől eltér, annak meghatározására a jogszabály pontos feltételrendszert állít fel (Kbtv. 16. §-19. §). A „végleges összérték” kategóriát a Kbtv. nem ismeri. Az a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló a 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet mellékletét képező 4. számú mellékletében közzétett, a közbeszerzési eljárás eredményéről szóló tájékoztató nyomtatvány egyik eleme. A cikk írója ezzel nyilvánvalóan nem volt tisztában, ugyanakkor a szakmájából adódó kellő körültekintést elmulasztva állított valótlant. Azt ugyanis minden további szakmai ismeret nélkül is észlelnie kellett, hogy az értesítőben megjelent tájékoztatás nem maga a szerződés. Amennyiben felelősen jár el az értesítőből elérhető szerződést megtekintve teszi meg közlését. Az a körülmény, hogy az értesítőben szereplő információt tévesen értelmezte helyreigazítási kötelezettségét nem menti. A sajtó-helyreigazítás jogintézménye ugyanis elsősorban az ilyen jellegű hibák orvoslát biztosítja, a sajtószabadságba történő legminimálisabb beavatkozás útján.

- [12] Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal az alperesi érveléssel sem, hogy az értesítőben szereplő információkból, valós tényekből levont következtetést tett közzé az alperes. Ennek ellentmond a közlés nyelvtani megfogalmazása, az egyes közlések egymással összefüggő értelmezése. Ezen túlmenően az értesítőben szereplő eredmény közlésből szükségtelen következtetést levonni egy olyan szerződésre vonatkozóan, amely ugyanott megtalálható.
- [13] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül kötelezte helyreigazításra az alperest, ezért az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [14] A másodfokú eljárásban felmerült perköltség viseléséről a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján döntött. Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján határozott.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró
bíró

dr. Istenes Attila s.k.